

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 19 päivänä tammikuuta 2011

26/2011

L a k i

avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta

Annettu Helsingissä 14 päivänä tammikuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan avopuolisoiden yhteistalouden purkamiseen avoliiton päättyessä.

2 §

Säännösten tahdonvaltaisuus

Tämän lain säännöksistä voidaan sopimuksella poiketa.

Avopuoliso tai kuolleen avopuolison perillinen ei kuitenkaan voi pätevästi luopua oikeudestaan vaatia 4 §:ssä tarkoitettua omaisuuden erottelua tai oikeudestaan hakea 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua pesänjakajan määräämistä.

3 §

Avopuolison ja avoliiton määritelmät

Avopuolisoilla tarkoitetaan tässä laissa yhteistaloudessa asuvia parisuhteen (*avoliiton*) osapuolia, jotka ovat asuneet yhteistaloudessa vähintään viisi vuotta tai joilla on tai on ollut

yhteinen tai yhteisessä huollossa oleva lapsi. Avopuolisoksi ei kuitenkaan katsota sellaista henkilöä, joka on avioliitossa.

2 luku

Omaisuu den erottelu

4 §

Omaisuu den erottelu

Jos avopuoliso tai kuolleen avopuolison perillinen sitä vaatii, toimitetaan avoliiton päättyessä avopuolisoiden omaisuuden erottelu.

5 §

Avopuolisoiden omaisuus

Omaisuu den erottelussa kumpikin avopuoliso pitää oman omaisuutensa. Jos avopuolisoilla on yhteistä omaisuutta, yhteisomistussuhde on vaadittaessa purettava.

6 §

Yhteisomistusolettama

Jos omaisuutta eroteltaessa avopuolisoiden välisestä sopimuksesta tai olosuhteista muu-

toin ei käy selville eikä voida näyttää, kumman avopuolison omaisuuteen jokin irtain esine kuuluu tai että se on yhteistä omaisuutta, avopuolisoiden katsotaan saaneen sen yhteisesti yhtäläisin oikeuksin.

7 §

Omaisuu den erottelun toimittaminen

Omaisuu den erottelusta voidaan sopia laa timalla omaisuu den erottelukirja, joka tehdään siten kuin perintökaaren (40/1965) 23 luvun 9 §:ssä säädetään.

Avopuoliso tai kuolleen avopuolison perillinen voi myös hakea kärjäoikeudelta pesänjakajan määräämistä omaisuu den erottelua varten. Pesänjakaja määrätään ja hän toimittaa omaisuu den erottelun siten kuin perinönjaosta säädetään.

3 luku

Hyvitys yhteistalouden hyväksi annetusta panoksesta

8 §

Hyvityksen edellytykset

Avopuolisolla on oikeus hyvitykseen, jos hän on yhteistalouden hyväksi antamallaan panoksella auttanut toista avopuolisoa kartuttamaan tai säilyttämään tämän omaisuu den siten, että yhteistalouden purkaminen yksinomaan omistussuhteiden perusteella johtaisi perusteettoman edun saamiseen toisen kustannuksella.

Yhteistalouden hyväksi annetuksi panokseksi katsotaan:

- 1) työ yhteisen talouden tai toisen avopuolison omistaman omaisuu den hyväksi;
- 2) varojen käyttö yhteiseen talouteen;
- 3) varojen sijoitus toisen avopuolison omistamaan omaisuuteen; tai
- 4) muu näihin verrattava toiminta.

Oikeutta hyvitykseen ei ole, jos yhteistalouden hyväksi annetusta panoksesta koitunut perusteeton etu on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen.

9 §

Hyvityksen vaatiminen

Hyvityksestä voidaan sopia tai hyvitysvaatimus voidaan tehdä omaisuu den erottelua varten määrätulle pesänjakajalle. Jollei pesänjakajan määräämistä ole haettu, hyvitysvaatimus voidaan saattaa kanteella kärjäoikeuden ratkaistavaksi.

Oikeus hyvitykseen raukeaa, jos hyvitystä ei ole vaadittu omaisuu den erottelussa eikä sitä koskevaa kannetta ole nostettu kuuden kuukauden kuluessa omaisuu den erottelusta.

Jos omaisuu den erottelua ei ole toimitettu, oikeus hyvitykseen raukeaa kuitenkin, jollei sitä koskevaa kannetta ole nostettu tai pesänjakajan määräämistä ole haettu kolmen vuoden kuluessa avopuolison kuolemasta tai siitä, kun avopuolisot muuttivat pysyvästi erilleen.

4 luku

Erinäiset säännökset ja voimaantulo

10 §

Muutoksenhaku pesänjakajan ratkaisuun

Avopuoliso tai kuolleen avopuolison perilliset voivat moittia pesänjakajan toimittamaa omaisuu den erottelua ja pesänjakajan hyvitysvaatimuksen johdosta tekemää ratkaisua siten kuin perintökaaren 23 luvun 10 §:ssä säädetään.

11 §

Takaisinsaanti

Jos avopuoliso on omaisuu den erottelussa tai suorittamalla 8 §:ssä tarkoitettua hyvitystä luovuttanut avopuolisolleen tai tämän perillisille omaisuu den huomattavasti enemmän kuin hän olisi ollut velvollinen luovuttamaan, omaisuu den erottelu tai hyvitys voidaan peräyttää konkurssipesään siten kuin takaisinsaannista konkurssipesään annetussa laissa (758/1991) säädetään.

Jotta 1 momentissa tarkoitetulla tavalla omaisuutta saanut avopuoliso tai tämän perilliset voisivat saada suojaa toisen avopuolison velkojien takaisinsaantivaatimuksilta konkurssissa ja ulosotossa, omaisuuden erottelukirja taikka hyvitystä koskeva sopimus tai muu asiakirja on jätettävä maistraattiin rekisteröitäväksi siten kuin maistraattien eräistä henkilörekistereistä annetussa laissa (57/2005) säädetään.

12 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2011.

Tätä lakia ei sovelleta, jos avoliitto on päättynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 14 päivänä tammikuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Anni Sinnemäki*